

Päivi Kosonen & Juhani Ihanus (toim): **Hoitava lukeminen. Teoreettisia ja käytännöllisiä näkökulmia lukemistyöhön.** Tampere: Vastapaino, 2022.

ANNAMARI TYPPÖ

Lukeminen ei ole empatiakone

Lukemisesta ja sen vaikutuksesta hyvinvointiin, empatiataitoihin, sosiaaliseen osallisuuteen ja jopa taloudelliseen menestykseen on puhuttu ja kirjoitettu viime vuosina paljon. Toisaalta kirjallisuuden alistamista välineellisiin tarkoituksiin on enenevässä määrin myös kritisoitu. Yleisen kirjallisuustieteen dosentti, kirjallisuudentutkija, kirjallisuusterapeuttikouluttaja Päivi Kososen ja kulttuuripsykologian dosentti, kirjailija, kirjallisuusterapiakouluttaja Juhani Ihanuksen toimittama *Hoitava lukeminen. Teoreettisia ja käytännöllisiä näkökulmia lukemistyöhön* tuo keskusteluun analyttisen, kirjallisuusterapian tarpeista ponnistaneen lisän, jollaista on kaivattu.

Toimittajien tarkoituksena ei ole ollut laatia käytännön opasta vaan etsiä vastauksia lukemisen hoitavuuteen tutkimustiedon pohjalta. Kirjoittajat edustavat kirjallisuudentutkimuksen, kirjallisuusterapian, psykologian, psykoterapian, kasvatus-tieteen, neurotieteen ja kirjastotyön asiantunte-musta. Kaiken keskiössä on käytännön lukemistyö, jolla kirjassa viitataan lukemista edistäviin ja hyödyntäviin toimintamuotoihin. Teoksessa valotetaan muun muassa hoitavan lukemisen historiaa ja nykypäivää, lukemisen psykologiaa ja vaikutuksia, luovan lukemisen lukupiirejä, kirjallisuusterapeutista lukemistyötä ja lukemista osana psykoterapiaa.

Kirjallisuusterapiaohjaajan ja intohimoisen lukemisen puolestapuhujan näkökulmasta oli erityisen antoisaa sukeltaa pohtimaan lukemiseen liitettyjen hyötylupausten hyviä ja huonoja puo-

lia ja yleisemminkin sitä, mitä oikeastaan tarkoitamme, kun puhumme lukemisen hoitavuudesta. Miten vakavalla naamalla voimme esimerkiksi yksiselitteisesti väittää, että lukeminen lisää empatiaa? ”Lukeminen ei ole empatiakone”, vastaa Päivi Kosonen artikkelissaan ”Yksin ja yhdessä, vapaasti ja ohjatusti: hoitavan lukemistyön mahdollisuuksia”. Käytännön lukemistyössä mahdollisuuksia empatiataitojen lisäämiseen on, Kosonen kirjoittaa.

Psykoterapeutti, kirjallisuusterapiakouluttaja Silja Mäen artikkeli ”Lukeminen kirjallisuusterapeutissa kasvuryhmässä” on sekä kirjallisuusterapian neliportaista prosessia käytännössä avaava että ohjaajalle mainioita vinkkejä antava aarrearkku. Mäki käy artikkelissa prosessia läpi yksityiskohtaisesti ja käyttää esimerkkinä Tove Janssonin novellia ”Kertomus näkymättömästä lapsesta”. Inspiraatiota ja vahvistusta omaan työhöni sain myös kirjailija, kirjallisuusterapiaohjaaja Heli Hulmin artikkelista ”Elämän jatkokertomukset – kolmannen iän kasvuryhmät”. Hulmin ajatuksista voi ammentaa muidenkin ikäryhmien kanssa työskentelyyn.

”Uskon, etten tekisi näitä töitä ilman jatkuvaa luetulle altistumista”, Hulmi kirjoittaa artikkelissaan. Näihin sanoihin on helppo yhtyä ja suositella altistumista myös *Hoitava lukeminen* -teokselle. Sen luettuaan kokee entistä vahvemmin kirjallisuusterapian voiman ja vaikutuksen.